

Jokamiehen oikeudet

Jokamiehen oikeudet ovat niin kutsutut perinteiset oikeudet. Niitä ei ole säädetty laissa, mutta niiden peruserä on, että jokaisella on oikeus käyttää luontoa, on sisällytetty luonnonsuojelulakiin. Joskus jokamiehen oikeuksia on rajoitettu luonnonsuojelun huomioimisen kannalta, esimerkiksi luonnonsuojelualueilla.

Ruotsissa jokaisella on oikeus oleskella luonnossa. Ei ainoastaan rajoitetuilla alueilla, vaan melkein kaikkialla. Saamme liikkua toisten omistamilla vesialueilla, käyttää ranta-alueita, uida toisten omistamissa vesistöissä ja pystyttää teltta yöpymistä varten muun maatiloilla ilman erikoislupaa. Tätä kaikkea kutsutaan JOKAMIEHEN OIKEUDEKSI.

Mutta jokamiehen oikeudet ovat myös – jokamiehen velvollisuudet. – Älä aiheuta tarpeetonta häiriötä luonnossa. Huomioi tämä varsinkin kulkieassasi toisen omistaman maan kautta tai rannalta kalastaessasi.

Ole varovainen luontoa kohtaan ja ota huomioon ihmiset ja eläimet.

Tämä on sallittua toisen omistamalla alueella:

Kävely, pyöräily, ratsastaminen ja hiihto, sillä ehdolla, että et vahingoita viljaa, metsänistutuksia tai muuta sellaista. Yksityiselle tonttialueelle pääsy on kuitenkin kiellettyä, se on kotirauhan rikkomista.

Saat yöpyä teltassa vuorokauden tai pari, mutta et viljelyalueella eikä lähellä asuintaloa.

Saat sytyttää tulen jos ei ole pienintäkään tulipalon vaaraa. – Sammuta aina tuli kunnolla äläkä koskaan sytytä tulta kalliolle. Jos tuli leviää, sinua saatetaan sakottaa.

Saat uida, kiinnittää veneen ja nousta maihin kaikkialla paitsi tonttialueella tai alueella, jolle viranomaiset ovat kieltäneet maihinpääsyn, esim. suojellakseen lintuja tai hylkeitä.

Saat poimia luonnonvaraisia marjoja ja kukkia, sieniä, maahan pudonneita oksia ja risuja. Rauhoitettuja kasveja et kuitenkaan saa poimia.

Tämä ei ole sallittua toisen omistamalla alueella:

- Et saa ottaa kasvavasta puusta oksia, tuohta, kuorta, pihkaa tai mahlaa. Et saa tietenkään kaataa puita tai pensaita.
- Et saa kuljettaa autoa, moottoripyörää, mopoa tai muuta moottorikulkuneuvoa maastossa tai teillä jotka eivät ole luovutettu yleisen liikenteen käyttöön.

- Metsästys ja kalastus eivät sisälly jokamiehenoikeuksiin, mutta kalastaminen vavalla tai muulla käsiapuvälineellä on sallittua merenrannikkoa pitkin, lohenpyydystä lukuun ottamatta.
- Et saa jättää roskia ja muita jätteitä luontoon.
- Muista, että **jokamiehenoikeuksien** noudattaminen on aina tapahduttava käyttämällä **jokamiehenjärkeä**, siis kiinnittämällä suurta huomiota luontoon ja muihin ihmisiin! Tämä merkitsee muun muassa sitä, että sinun tulee luopua sellaisista toimista, jotka aiheuttavat haittaa eläimille tai muille ihmisille tai jotka saattavat vahingoittaa kasvillisuutta, maastoa tai muuta taloudellisesta tai kulttuurisesta näkökulmasta arvokasta.
- Jos olet epävarma siitä, miten sinun tulee toimia, voit ottaa yhteyttä lääninhallitukseen tai asianosaiseen maanomistajaan.